

Biện pháp hạn chế rụng trái cam, chanh

Hiện tượng rụng trái non ở các cây có múi như cam, quýt, chanh và nhiều loại cây khác là một hiện tượng tự nhiên, bình thường. Ở một số cây như xoài, nhãn, điều... tỉ lệ trái non bị rụng phổ biến tới trên 90%. Tuy vậy nếu bị rụng nhiều quá sẽ làm giảm năng suất và cần phải có biện pháp hạn chế.

Sự rụng trái do 3 nguyên nhân chủ yếu là thiếu dinh dưỡng, thời tiết không thích hợp và bị sâu bệnh hại. Về cơ chế thì sự rụng trái là do một số tế bào ở cuống trái bị chết tạo thành một tầng rời.

1/ Về nguyên nhân thiếu dinh dưỡng. Khi thiếu dinh dưỡng cây sẽ không đủ sức nuôi số trái nên phải rụng bớt đi để dồn sức nuôi một số trái còn lại. Khắc phục nguyên nhân này tương đối dễ dàng bằng cách bón phân. Ngay sau khi thu hoạch vụ trước phải bón phân đầy đủ để cây lấy lại sức phát triển thân lá, đủ khả năng nuôi được nhiều trái về sau. Vào thời gian này nên bón thêm phân hữu cơ, chú ý bón thêm đạm và lân. Có thể dùng phân DAP hoặc hỗn hợp urê với phân lân. Công ty phân bón Bình Điền có phân NPK ĐÀU TRÁU AT1 (18 - 12 - 8) và phân ĐÀU TRÁU ĐA NĂNG (17 - 12 - 7) thích hợp bón cho cây ở giai đoạn này.

Giai đoạn sau khi trái đã hình thành thì cần nhiều đạm và kali. Có thể bón hỗn hợp phân urê và KCl theo tỉ lệ 1:1 hoặc các phân NPK có hàm lượng đạm và kali cao. Công ty phân bón Bình Điền có các loại phân thích hợp bón cho giai đoạn này như ĐÀU TRÁU AT3 (14 - 10 - 17) hoặc ĐÀU TRÁU LỚN TRÁI (12 - 7 - 17).

Ngoài phân bón gốc, ở giai đoạn cây đã có trái phun phân bón qua lá có hàm lượng đạm và kali cao cũng có hiệu quả nhanh và rõ rệt. Phân bón lá ĐÀU TRÁU 009 (20 - 20 - 20) phun định kỳ 7 - 10 ngày để hạn chế rụng trái non và thúc lớn trái nhanh.

Cũng ở giai đoạn cây có trái non nên bổ sung chất điều hòa sinh trưởng GA hoặc NAA. Những chất này kích thích và duy trì sự tăng trưởng của tế bào nên ức chế sự hình thành tầng rời ở cuống trái, góp phần rõ rệt trong việc hạn chế rụng trái non. Trong các phân bón lá ĐÀU TRÁU đã có chất điều hòa sinh trưởng, nếu thường xuyên sử dụng thì không cần phun thêm các chế phẩm điều hòa sinh trưởng nào khác.

2/ Nguyên nhân do thời tiết thường là bị khô hạn, giá lạnh hoặc mưa gió lớn. Về nguyên nhân này nói chung biện pháp hạn chế khó khăn, thường áp dụng theo kinh nghiệm thực tế ở từng địa phương.

3/ Về sâu bệnh hại trên các cây có múi thì có nhiều. Tuy vậy ở giai đoạn từ khi có trái non đến thu hoạch cần chú ý là bọ trĩ, nhện đỏ, bệnh thán thư, bệnh loét và bệnh xì mũ thân.

Bọ trĩ, nhện đỏ và các bệnh thán thư, bệnh loét làm lá và trái non bị vàng và rụng. Bệnh xì mũ thân làm cả cây bị suy yếu, gây rụng lá và rụng trái non hàng loạt, bị nặng có thể làm chết cả cây, cần phát hiện và phòng trừ sớm.

Những cây đã nhiễm bệnh vàng lá gân xanh (greening) tỉ lệ trái non bị rụng cũng rất cao.

Nguyên tắc chung phòng trừ sâu bệnh cho các cây có múi cũng là phải áp dụng tổng hợp các biện pháp IPM, trong đó lấy biện pháp giống tốt và chăm sóc cho cây sinh trưởng khỏe mạnh làm nền tảng, kết hợp phát hiện và phòng trừ kịp thời khi sâu bệnh phát sinh với các biện pháp và loại thuốc thích hợp.

Trong việc dùng thuốc phòng trừ sâu bệnh cho cây có múi cần chú ý sử dụng thuốc sinh học để bảo vệ thiên địch và môi trường. Các thuốc trừ sâu sinh học hiện sử dụng chủ yếu là các chất Abamectin, Emamectin, Matrin, trừ được cả sâu và nhện hại. Đặc biệt các chế phẩm Dầu khoáng được khuyến khích sử dụng trong phương pháp IPM cho các cây có múi ở nhiều nước và nước ta.

Về thuốc trừ bệnh hầu hết vẫn là thuốc hóa học. Các thuốc hóa học trừ bệnh nói chung ít độc hại, vẫn được sử dụng phổ biến. Thuốc trừ bệnh gốc sinh học sử dụng chủ yếu hiện nay là chất Chitosan. Chitosan có tác dụng nhiều mặt, vừa là chất dinh dưỡng, chất tăng sức đề kháng cho cây, vừa trực tiếp ức chế vi sinh vật gây bệnh.

Công ty phân bón Bình Điền hiện có các thuốc trừ sâu và nhện gốc sinh học sử dụng cho cây có múi rất hiệu quả và an toàn như các thuốc ĐÀU TRÂU BI-SAD (chất Emamectin), ĐÀU TRÂU JOLIE (chất Matrin), ĐÀU TRÂU BIHOPPER và FEAT (hỗn hợp chất Abamectin và dầu khoáng). Để trừ bệnh có thuốc OLICIDE, thuốc THUMB với hoạt chất là Chitosan.

Các thuốc trừ sâu và bệnh trên đây đều có thể pha chung với phân bón lá để phun.